

Het Columbusmodel als onderlegger voor de toekomst

Tekst
Akke Tick

www.nutsscholensbreda.nl

Stichting Nutsbasisscholen Breda is toe aan een nieuw strategisch beleidsplan. Dit strategische beleidsplan maakt algemeen directeur-bestuurder Anette de Ruiter in samenwerking met alle medewerkers van de vijf scholen. De kernvraag: 'Wat verlangt de huidige tijd van ons onderwijs.' Het Columbusmodel van 21ste eeuwse vaardigheden vormt de onderlegger voor de beantwoording.

Van uitstel kwam geen afstel bij Nutsbasisscholen Breda. De studiedag in 2020 werd wegens corona verplaatst naar oktober 2021. Kosten noch moeite werden gespaard om ontmoeten te faciliteren en er een inspirerende dag van te maken. De Ruiter: 'Elkaar ontmoeten was naast samen ontwikkelen dan ook een belangrijk doel van onze dag. De prachtige locatie Podium in 's-Hertogenbosch, de inspirerende dagvoorzitter Dieter Möckelmann, Innovator Jef Staes en Robin van Galen, tot voor kort bondscoach van het Nederlands Waterpolo vrouwenteam, maakten van het plenaire gedeelte een bron van inspiratie. Trommelsessies van Bart van Gerwen zorgden voor ontspannende intermezzo's. Verandering en diversiteit vormden de rode draad in alle presentaties. Jef Staes en Robin van Galen hadden allebei, doch verschillend, zeer rakende presentaties. Staes gaf iedereen, creator, pionier, follower of settler al lachend een steek en wist zo de zaal door elkaar te schudden.

Van Galen vertelde over teamprocessen en het aandacht geven aan de hele mens. De deelnemers in de zaal konden de echte Olympische gouden plak van de van de Olympische Spelen in 2008 in hun handen houden.

Alle sprekers in het plenaire gedeelte vormden een ring rondom de kern van het programma: spreker Hans Hoornstra. Hij nam samen met moderators de medewerkers van Nutsbasisscholen op ontdekkingsreis.

21e-eeuwse vaardigheden

Waarom is veranderen nodig bij de Stichting Nutsbasisscholen Breda? De Ruiter voelt een urgentie. 'Het is onze verantwoordelijkheid om kinderen voor te bereiden op een toekomst die we nog niet zien. Wat we wel weten is dat digitalisering daar een belangrijke rol in speelt. Voor ons als stichting is dan ook een belangrijke vraag hoe gaan we leerkrachten voorbereiden op 21e-eeuwse vaardigheden zodat kinderen dat voelen in het onderwijs. Digitale geletterdheid is daarbij maar een kant van het verhaal, de mindset van de medewerkers speelt een belangrijke rol. Hoe wendbaar, hoe flexibel ben je zelf.'

In hun zoektocht naar ondersteuning bij dit proces kwam De Ruiter in contact met Hans Hoornstra. Hij ontwikkelde

“
‘Het is onze verantwoordelijkheid om kinderen voor te bereiden op een toekomst die we nog niet zien.’
”

samen met Wijnand van Lieshout het Columbusmodel. De Ruiter: 'We kennen in ons onderwijs natuurlijk de 21e-eeuwse vaardigheden van SLO. Onze scholen zijn daar ook echt wel al mee bezig, maar de impact ervan op het onderwijs was niet zo zichtbaar. We willen het nu als leidraad, als onderlegger van het beleid nemen. Digitalisering is een nieuwe laag in onze werkelijkheid. Dat vraagt pionieren van het onderwijs, van ons als stichting.'

Het Columbusmodel

Het Columbusmodel (zie figuur) kent twaalf vaardigheden. De Ruiter: 'De twaalfde vaardigheid is ondernemendheid. Het andere in het oog springende verschil is dat de term 'probleem oplossen' is vervangen door het begrip 'droomdenken'. Iedere medewerker heeft een vragenlijst ingevuld waaruit een Columbuspaspoort is ontstaan: dat is het startpunt.'

De zeventig vragen die leiden tot het Columbuspaspoort zijn divers van aard. Van vragen over hardware (hdmi-kabel en RAM), algoritmes van Facebook, tot de impact van sociale media. Maar ook vragen over teamwerk, feedback ontvangen en luistervaardigheden. De resultaten - die je binnen twee minuten in je mailbox ontvangt - geven je talige feedback op de diverse stuwende, verbindende en dragende vaardigheden in het model. De Ruiter: 'De feedback overstijgt de analyse. Het geeft daarnaast ook tips om de vaardigheden te verbeteren. Ook zijn er filmpjes beschikbaar die de achtergrond en zo je wilt noodzaak van de vaardigheden uitleggen'

Naast feedback op de vaardigheden spelen de zogeheten zeeën van mindset een belangrijk rol. Het kwadrantenmodel onderscheidt vier mindsets: de zee van impulsen, routine, strijd en impuls. Het paspoort geeft aan in welke positie jij je bevindt. Iedere positie heeft eigen bedreigingen maar ook kansen. De Ruiter: 'Jezelf kennen is een belangrijke basis om vanuit te werken. Het is niet zozeer belangrijk in welk kwadrant jij zit. Wel is het bij verandering nodig dat je naar je eigen positie durft te kijken. Te kijken naar de vraag waartoe wil ik mij ontwikkelen.' Het Columbuspaspoort is trouwens anoniem, wel krijgen we een beeld van hoe we als Stichting staan.

Columbus in Den Bosch

Tijdens de dag wisselden de plenaire sessies zich af met workshops. De Ruiter: 'De workshops werden per groep ingevuld en daarnaast was er een MT groep. De insteek was dieper in het Columbusmodel duiken en vertaalslagen maken naar de praktijk. We hebben hierbij bewust gekozen voor moderatoren. Niet te veel presentaties, maar juist samen aan de slag.'

Aan het einde van de dag toonde De Ruiter zich een tevreden bestuurder: 'Ik heb heel veel enthousiaste mensen gezien, heb veel inspiratie opgedaan. Waar we gaan uitkomen weet ik niet, maar ik heb alvast genoten van deze stap in het proces ernaar toe.'

Lees op pagina 10 meer over de rol van directeur(-bestuurders) bij innovatie. 🌟

Columbusmodel van de 21^e eeuwse vaardigheden

Voor meer informatie over het Columbusmodel, zie www.digitaleintelligentie.nl